

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

16 august 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Daguța Sergiu și Malanciuc Ion,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de inculpatul Pașcovschi Ion, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2022, în cauza penală în privința inculpatului

Pașcovschi Ion, XXXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 24.06.2021 – 27.06.2022;

Instanța de apel: 27.07.2022 – 05.10.2022;

Instanța de recurs: 23.01.2023 – 16.08.2023.

Asupra recursului ordinar, Colegiul penal

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 27 iunie 2022, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, conform art.364¹ Cod de procedură penală*, procesul penal în privința lui Pașcovschi Ion, învinuit în baza art.186 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, a fost încetat pe motivul împăcării părților.

Pașcovschi Ion a fost condamnat în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal, la 3 luni închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, cu executarea din momentul reținerii.

Prin aceeași sentință a fost încetat și procesul penal privind învinuirea lui Caț Andrei în comiterea infracțiunii prevăzute la art.186 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, însă în privința lui hotărârile judecătorești nu se contestă.

S-a dispus încasarea, în beneficiul statului, de la inculpați, în mod solidar, a cheltuielilor judiciare în sumă de 1 680 lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, pe 02 mai 2021 aproximativ la ora 18.30, inculpatul Pașcovschi Ion, în timp ce conducea motocicleta de model „Boshan” fără numere de înmatriculare pe o stradă din XXXXXX, XXXXXX, a oprit în preajma unui magazin alimentar. Tot atunci colaboratorii INSP, care se deplasau în acea direcție, având suspiecții că Pașcovschi Ion se află în stare de ebrietate, i-au

propus să treacă testarea alcoolscoptică cu aparatul Drager și deplasarea la Spitalul Raional Ungheni pentru a trece examenul medical și colectarea probelor biologice în vederea stabilirii gradului de ebrietate și a naturii acesteia. Pașcovschi Ion a refuzat să treacă testarea alcoolscoptică și să efectueze examenul medical cu toate că a fost avertizat de răspunderea penală care o poartă pentru un asemenea refuz.

Astfel, Pașcovschi Ion a încălcat cerințele Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.357 din 13.05.2009, prevăzute la pct.10.2 care indică că persoana care conduce un autovehicul trebuie să posedă și, la cererea lucrătorului de poliție, trebuie să înmâneze permisul de conducere perfectat pe numele său valabil pentru categoria sau subcategoria din care face parte autovehiculul și pct.11 lit. j) care prevede că conducătorul de vehicul este obligat să se supună, la solicitarea polițistului, procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare.

Tot el, în noaptea de 02 spre 03 mai 2021, de comun acord cu Caț Andrei, fiind ambii în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se în XXXXXX, XXXXXX și, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, prin deteriorarea sticlei de la geamul magazinului mixt nr.13 al „COOP CONSUM Sculeni” amplasat în XXXXXX, XXXXXX, administrat de Cvasniuc Elisaveta, cu pumnul, cu ajutorul unui băț, au sustras printre gratiile geamului 4 sticle de rachiu „Perfect” cu volumul de 1 l., la prețul de 135 lei sticla, 3 sticle de rachiu „Exclusiv” cu volumul de 1 l., la prețul de 138 lei sticla, 2 sticle de coniac „Ungheni” de 5 ani cu volumul de 0,5 l. la prețul de 120 lei sticla, 12 pachete de țigări „Winston” la prețul de 35 lei pachetul, 12 pachete de țigări „LM” la prețul de 35 lei pachetul, 7 pachete de țigări „Rothmans” la prețul de 32 lei pachetul, 15 pachete de țigări „Barbarosu” la prețul de 12 lei pachetul, 12 pachete de țigări „Leana” la prețul de 12 lei pachetul, 18 pachete de țigări „Camel” la prețul de 35 lei pachetul, o cutie în care se aflau 3 kg. de bomboane cu gem la prețul de 38 lei/kg., 15 pachete cu „pufarine” la prețul de 3 lei pachetul, 60 pachete mici de semințe de floarea soarelui „Banzai” la prețul de 4,60 lei pachetul, 30 pachete mari de floarea soarelui „Banzai” la prețul de 9 lei fiecare, 6 pachete mari de chipsuri la prețul de 16,50 lei pachetul, 8 pachete cu snack-uri la prețul de 16 lei pachetul, 8 pachete de kreker ineluse la prețul de 16 lei pachetul, 22 pachete mici de pesmeți la prețul de 2,60 lei pachetul, o cutie în care se aflau 3 kg. de bomboane caramela la prețul de 38 lei /kg., 12 sticle cu rachiu „Spicușor” cu volumul de 0,5 l. la prețul de 67 lei sticla, 10 pachete de nucușoare „Banzai” la prețul de 6 lei pachetul, 3 sticle de rachiu „Perfect” cu volumul de 0,5 l. la prețul de 83 lei sticla, 3 pachete de suc cu capacitatea de 200 ml. la prețul de 5 lei pachetul, 4 sticle de rachiu „Gold” cu volumul de 200 ml. la prețul de 33 lei sticla, cauzând astfel persoanei juridice „COOP CONSUM Sculeni” un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 5 703 lei.

Instanța a reținut că, inculpatul a recunoscut în totalitate săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, totodată fiind depusă o cerere de împăcare cu reprezentantul părții vătămate Cvasniuc Elisaveta.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate în faza urmăririi penale, prima instanță a reținut în drept, că faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute la art.264¹ alin.(4) Cod penal -

conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică avansată după indicii refuzul, împotrivirea conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolscoptică, examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical, de către o persoana care nu deține permis de conducere și art.186 alin.(2) lit. b), d) Cod penal - furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, acțiune comisă de două persoane, cu cauzare de daune în proporții considerabile.

În temeiul art.391 alin.(1) pct. 2) Cod de procedură penală, a fost încetat procesul penal privind învinuirea înaintată inculpatului pe art.186 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, pe motiv că părțile s-au împăcat.

3. Avocatul Rotari Alexandru, în numele inculpatului, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței, în latura stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care ultimului să-i fie aplicată pe art.264¹ alin.(4) Cod penal pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 140 ore.

În motivarea apelului declarat, a menționat că inculpatul este conștient de faptele săvârșite, a recunoscut pe deplin vina și s-a căit sincer, a contribuit activ, cu sinceritate la descoperirea infracțiunii, este elev în cadrul unei instituții de învățământ, se caracterizează pozitiv, având autoritate mare în cercul persoanelor cu care socializează. Totodată, este conștient de pericolul social al acțiunilor comise, le consideră o pată în biografia sa, însă săvârșirea lor a fost dictată de circumstanțe din afară care nu au depins de el, motiv din care a solicitat aplicarea unei pedepse mai blânde - non-privativă de libertate, deoarece pe parcurs nu va admite asemenea ilegalități.

Mai mult, inculpatul, contând pe atenuarea pedepsei, a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală. În aceste împrejurări, inclusiv în situația în care atât apărarea, cât și acuzarea, au solicitat o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, legea prevede aplicarea unei pedepse mai blânde și reducerea termenului, însă instanța de fond a decis contrariu. Or, la stabilirea pedepsei, instanța de fond nu a ținut cont de faptul că inculpatul a comis o infracțiune ușoară și de motivul acesteia, de persoana inculpatului, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de alte circumstanțe ale familiei acestuia. Inculpatul are o vârstă tânără, este student, duce un mod de viață social activ, are domiciliu permanent, nu este căsătorit, se caracterizează pozitiv, iar aplicarea unei pedepse privative de libertate ar putea avea un impact negativ asupra personalității și psihicului acestuia.

Consideră că instanța de fond, urmărind drept scop argumentarea și stabilirea unei pedepse privative de libertate, intenționat nu a reflectat circumstanțele care atenuază răspunderea penală, și anume, săvârșirea infracțiunii ca urmare a unui concurs de împrejurări grele de ordin personal sau familial, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, recunoașterea vinovăției de către inculpat, căința sinceră, constatând că acestea nu au fost stabilite.

Potrivit art.61 alin.(2) Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Totodată, recunoscând vina integral și demonstrând căință sinceră, inculpatul a depus cerere de examinare a cauzei în temeiul art.364¹ Cod de procedură penală, contând pe aplicarea unei pedepse mai blânde și reducerea termenului, fiind neîntemeiată concluzia instanței de fond că o pedeapsă mai blândă din numărul celor alternative din sancțiunea articolului nu va asigura atingerea scopului pedepsei, din care motiv, restabilirea echității sociale, corectarea și reeducarea acestuia este posibilă doar în condițiile stabilirii pedepsei cu închisoare. Inculpatul este o ființă retrasă, nu intră în conflict cu legea, duce un mod de viață social activ, se caracterizează ca persoană care se bucură de o autoritate enormă printre vecini și colegi, depune efort în domeniul în care activează și în cazul în care a săvârșit a doua oară o infracțiune ușoară, aplicarea pedepsei cu închisoare este exagerată, arbitrară și neargumentată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2022, a fost respins apelul declarat, ca fiind nefondat, cu menținerea sentinței.

În motivarea soluției, instanța de apel, reținând că sentința a fost criticată doar în partea stabilirii pedepsei inculpatului, a menționat că instanța de fond corect a stabilit situația de fapt și vinovăția inculpatului, împrejurări ce rezultă din probe administrate, corect apreciate conform art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

La stabilirea pedepsei pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art.264¹ alin.(4) Cod penal, în conformitate cu prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal, instanța de fond a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana vinovatului, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Infracțiunea prevăzută de art.264¹ alin.(4) Cod penal se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de până la 1 an, noile limite ale pedepsei, potrivit art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, constituind de la 133 la 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității sau închisoare de la 3 luni până la 8 luni.

A fost constatat că inculpatul a comis infracțiuni ușoare și se căiește sincer, se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicul narcolog sau psihiatru, că nu au fost stabilite circumstanțe atenuante, cea agravantă fiind săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnat pentru o infracțiune similară, prin sentința Judecătoriei Ungheni din 03.08.2020 pe art.264¹ alin.(4) Cod penal, fiind condamnat la 150 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Deci, fiind condamnat anterior pentru infracțiuni similare, inculpatul nu și-a făcut concluziile necesare în vederea corectării, continuându-și activitatea infracțională, iar pedeapsa cu închisoare va asigura realizarea scopului pedepsei penale de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni, atât de către acesta, cât și din partea altor persoane.

Prin urmare, este nefondată solicitarea apărării privind aplicarea unei pedepse mai blânde inculpatului, deoarece nu se va realiza scopul pedepsei, or, aceasta reprezintă un remediu echitabil atunci când este capabilă de a contribui la corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane, urmând să contribuie la formarea unei atitudini de respect față de legea penală, precum și de valorile sociale și interesele protejate de acestea, din partea condamnatului,

persoana să fie silită să înceteze activitatea criminală și să-și modifice comportamentul în conformitate cu prevederile legii. Pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune, iar o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

5. În recursul ordinar declarat, inculpatul solicită casarea hotărârilor adoptate și pronunțare unei noi hotărâri, prin care să-i fie aplicată o pedeapsă non privativă de libertate.

În motivarea recursului, susține că i-a fost aplicată o pedeapsă exagerat de aspră, concluzia instanțelor de fond fiind întemeiată pe faptul că anterior a comis o infracțiune similară și, fiind o persoană social periculoasă, reeducarea lui este posibilă doar cu izolare de societate. Solicitarea privind aplicarea pedepsei cu muncă neremunerată în folosul comunității a fost respinsă din motiv că anterior a fost sancționat cu asemenea pedeapsă, care, însă, nu a avut efectul scontat de reeducare, în aceste condiții nefiind aplicabile nici prevederile art.90 Cod penal. Pedepsa aplicată nu corespunde circumstanțelor cauzei, gradului de pericol social. Cu toate că i-a fost stabilită pedeapsa minimă cu închisoare, în esență, aceasta este cea mai aspră sancțiune prevăzută de articolul incriminat.

Menționează că, anterior a comis o infracțiune similară, însă a executat pedeapsa aplicată și la momentul comiterii faptei nu avea antecedente penale.

Totodată, a recunoscut integral vina și s-a căit sincer, iar prin solicitarea de examina cauza conform prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, a facilitat examinarea cauzei în termeni restrânși, statul fiind scutit de cheltuieli suplimentare.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință asupra recursului declarat, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale, pedeapsa aplicată inculpatului fiind în conformitate cu prevederile legale și circumstanțele cauzei.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanță de recurs este în drept să decidă asupra inadmisibilității recursului ordinar, în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Din conținutul recursului declarat, Colegiul penal reține că recurentul critică decizia instanței de apel la capitolul individualizării pedepsei, care constituie temeiul pentru recurs prevăzut la pct. 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În esență, inculpatul a criticat decizia instanței de apel în partea stabilirii pedepsei, nefiind de acord cu aplicarea pedepsei cu închisoarea.

În acest context, Colegiul penal menționează că, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este

obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform prevederilor art.61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea ultimului, cât și a altor persoane.

Totodată, potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a acestuia. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În acest context, Colegiul penal consideră, că la aplicarea pedepsei inculpatului pentru infracțiunea săvârșită, instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art.art.7, 61, 75 Cod penal, art.364¹ Cod de procedură penală, inclusiv ținând cont și de faptul că acesta anterior a fost condamnat pentru comiterea unei infracțiuni similare, prin sentința Judecătorei Ungheni din 03.08.2020 fiind condamnat pe art.264¹ alin.(4) Cod penal la 150 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Colegiul penal apreciază drept întemeiate concluziile instanței de apel, că personalitatea inculpatului demonstrează că este o persoană predispusă la comiterea infracțiunilor și lezarea valorilor sociale ocrotite de legea penală, iar circumstanțele în care acesta a fost sancționat anterior cu muncă neremunerată în folosul comunității, demonstrează că pedeapsa aplicată nu a avut efectul scontat și nu l-a determinat să-și corecteze comportamentul, fiind inoportună aplicarea unei asemenea pedepse pentru infracțiunea comisă în speță.

Totodată, în situația în care inculpatul a comis infracțiuni ușoare și s-a căit sincer, se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicul narcolog sau psihiatru, pedeapsa sub formă de închisoare a fost redusă până la limita minimă de 1 an închisoare.

Pe de altă parte, în raport cu afirmația recurentului că instanța a considerat imposibilă aplicarea dispozițiilor art. 90 Cod penal, se atestă că raționamentul de aplicare a prevederilor art.90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea în cursul procesului.

În acest context, instanța de recurs respinge ca fiind neîntemeiate argumentele

privind aplicarea unei pedepse non privative de libertate, or, pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite.

De asemenea, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, cât și de alte persoane.

În contextul celor expuse, Colegiul penal conchide că, pentru a convinge inculpatul în necesitatea respectării ordinii de drept și a normelor morale, este oportună izolarea lui de societate, urmând să execute real pedeapsa aplicată.

În plus, se reține că, pentru motivele invocate în recursul de pe rol, se regăsesc argumente plauzibile în decizia instanței de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (pct.4. din decizie), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

Suplimentar, analizând textul deciziei atacate (f.d.56-69, Vol. II) în raport cu motivele invocate de recurent, Colegiul penal atestă că, instanța de apel s-a expus argumentat și motivat, bazându-și just soluția din decizie, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct.61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că, instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, inculpatului fiindu-i aplicată o pedeapsă individualizată conform prevederilor legale.

În consecință, raportând situația reținută în cauză la prevederile art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârii atacate, și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Pașcovschi Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2022, în cauza penală în privința inculpatului *Pașcovschi Ion*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 16 august 2023.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Daguța Sergiu

Malanciuc Ion